

CULTURA POPORULUI

FOAIE DE CULTURĂ ȘI DE EDUCAȚIE CETĂȚENEASCĂ
A SOCIETĂȚII „CULTURA POPORULUI“

ABONAMENTE ANUALE:

pentru săteni 30 lei
autorități 60 lei
întreprinderi financiare 100 lei

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

REDAȚIA: Telefon No. 405

ADMINISTRAȚIA: Telef. No. 186

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Strada Memorandului No. 21, în Sala Reduta

Calendaru Săptămânei pe luna Maiu

CATOLIC		ORTODOX	
29	Luai	Nicomede	16
30	Marți	Felix Papa	17
31	Mercuri	Angela	18
1	Joi	Grațiana	19
2	Vineri	Marcelin	20
3	Sâmbătă	Clotilda	21
4	Duminică	Rusaliele	22
		Par. Teodor	
		A. Andronie	
		M. Teodot	
		M. Patriciu	
		M. Talaleu	
		C-tin și Elena	
		Rusaliele	

De la Românii din America

Mulți din cititorii noștri știe, că din Transilvania au fost totdeauna o sută până la două sute de mii de Români mai ales în Statele Unite ale Americii de Nord. I au mână acolo năcazurile vieții și asuprirea stăpânirii străine dinaintea de Unirea națională, Aproape toți acești emiganți (plecați din patrie) au fost și sunt țărani, ei se ocupă însă acolo cel mai mulți cu munca în fabrici, și numai puțini sunt meseriași și comercianți. Nici unul nu și a uitat însă de vechea patrie, de aceea după câțiva ani de petrecere în America venea din nou acasă. Unii plecau din nou, așa că sunt destui cari au trecut în mai multe rânduri Oceanul Atlantic, marea cea mare dintre Europa și America.

Cu toată viața de muncă grea în mijlocul străinilor, ei s'au gândit și la cultivarea sufletului lor românesc, de aceea toți au cumpărat adeseori cărți românești și au abonat gazete (jurnale) din vechea patrie. În curând au început să tipărească gazete românești chiar acolo în America, pe care le citeau cu aceeași dragoste ca și pe cele ce le veneau și după aceea din Transilvania.

Ei nu s'au mulțumit numai cu atât, ci în toate orașele, în cari era o mână de Români, aranjau și aranjează frumoase petreceri românești cu cântece, declamări, teatru și joc românesc. La aceste petreceri iau totdeauna parte și Americanii, cari nu pot din destul lauda irumusețea limbii și a cântecelor și jocurile noastre.

De data aceasta, gazeta lor numită „America“ ne aduce o nouă veste bună de-acolo. Românii din orașul american Detroit au aranjat o frumoasă expoziție de cusături românești, la deschiderea căreia a fost și o serbare națională compusă din cântece și jocuri românești.

Publicul străin, încântat, a cerut să se repeteze un cântec din fluer, și după ce s'a jucat Hora, Invartita și Bătuta, s'a jucat și Brăulețul, care a fost aplaudat foarte, așa că au trebuit să-l joace a doua oară.

Cusăturile au încântat pe toți vizitatorii americani. Au vorbit, în cinstea Românilor, D-șoara Sprague, dela Institutul Internațional, și secretarul societății avocaților, laudând măiestria Românilor și frumusețea cântecelor și jocurilor românești.

Ne bucură mult toate aceste manifestări cari ne răspândesc cultura și ne fac cunoscut sufletul pe meleaguri de peste mări și țări.

Laudă frașilor noștri din America, căci ei pot fi pildă bună pentru foarte mulți adormiți de la noi!

V. L.

ZECE MAI

S'aprinde lumini lângă lumine
Și flutură steag lângă steag—
Te simți mai viu, mai bun, și-ți vine
Să'mbrățișezi pe toți, de drag.

E ziua neamului ne'nvins—
E Zece Maiu. Tot cerul pare
Un lampadar imens, aprins
Anume pentru sărbătoare.

Târât de voluri fericite,
Mergi fără țintă, n'ai popas...
Trăsuri și care înflorite
Abia străbat pe străzi, la pas.

Subt arcuții vii de lampioane
Tot curge lumea, pe'ndelete—
Copii și zâne din balcoane
Impart surâsurii și buchete.

E răs, e farmec, e mișcare...
Rachete—crainici luminoși—
Se'ntrec să chieime la serbare
Pe zeit toți și pe strămoși.

Și'n seara-aceasia sfântă, plină
De amintiri și de mister,
Durează drumuri de lumină
Între pământ și între cer...

Părtaș al fericirii sfinte
Să Luminatul Craiu de-o parte—
Deodată-i fulgeră prin minte
Vedenii dintr'un câmp de moarte.

Un gând a prins să l'infioare,
Și ochii lui se umeziră:
De la obșteasca sărbătoare
Lipsește acel ce-o pregătiră...

P. CERNA

Anul acesta, în Cluj ziua de 10 Mai s'a sărbătorit cu un entuziasm mare. Pretutindeni tricolorul fâlfâie, într'un soare luminos care parcă lua parte la bucuria noastră.

Defilarea trupelor, apoi retragerea cu facie și hora jucată în piața Unirii au dat zilei o festivitate aleasă.

Publicăm cu această ocazie poezia „Zece Maiu“ a poetului P. CERNA, care, atât de frumos spune că „dela obșteasca sărbătoare lipsesc acei cari au pregătit-o“, cu aceste cuvinte aducându ne aminte mai mult ca ori ce că sărbătoarea noastră este pregătită de jertfa altora.

Conferința dela Genova

Rezultatul conferinței pentru noi.

Zilele acestea toți reprezentanții țărilor europene adunați la Genova și-au luat bagajele și s'au întors pela casele lor.

Care a fost rezultatul conferinței ce abia și a închis porțile, nu se poate preciza atât de ușor. După cum am mai spus în numărul trecut, această conferință avea de scop refacerea Europei, strălucită de marele războiu.

Dacă s'a hotărât ceva sigur nu putem spune. După părerea unor oameni politici, această conferință, a înăsprit și mai mult neînțelegerea dintre unele popoare și că nu era mult până să stărnească un nou războiu.

După cuvântul altor oameni politici, conferința, a dat rezultate îmbucurătoare, deși nu și a ajuns scopul pe care îl urmărea. Și unii și alții au partea lor de adevăr în ceea ce au spus, dar dacă ne mărginim să vorbim despre conferință, numai de partea care ne privește pe noi, apoi vedem imediat câștigul pe care l'am realizat.

Mai întâiu la această conferință, am avut un reprezentant care, și-a făcut demn un loc de frunte, în rândul celor mai de seamă bărbați de stat din Europa.

Cuvântul nostru, rostit prin d-l Ion Brătianu, a fost ascultat cu atenție și ni s'a dat garanția unui sprîjin hotărât în ori și ce împrejurări.

Apoi, am lămurit anumite lucruri despre care nu știam ce să credem. Așa de exemplu, legăturile de pretenție pe care le putem avea cu unele țări inconjurătoare și în ce măsură se pot face aceste legături. Dar dintre toate cel mai important rezultat dela conferință îl avem în cauză cu Rusia.

Suntem, acum bine lămuriiți, că imperiul bolșevic dela răsărit, este pretențios asupra Basarabiei. Ori dacă ținem prea mult la Basarabia, atunci trebuie să nu ne mai gândim la tezaurul nostru dela Moscova.

Rușii și au făcut un plan iscusit poate, dar lumea a înțeles numai decât.

E întocmai ca în fabula, în care măgarul deși s'a îmbrăcat în blană de tigru, i au rămas totuși urechile afară, așa încât s'a dat de gol.

Și e bine ca să știm toate aceste lucruri. Și Conferința ni le-a arătat în lumina lor adevărată.

Să așteptăm acum, să vedem ce ne mai aduce conferința dela Haga unde e vorba să se deschidă cu aceleași planuri mărețe.

Poate va avea sorți mai bune de data aceasta, și vor înțelege toți stătuitorii că nu se ajunge la nimic, numai cu vorbe care tulbură mai mult, și sub care se ascunde lăcomia nesocotită.

Invățături din sărbătorile naționale

Dușmanii par a se bucura de unele neînțelegeri ale partidelor noastre politice, crezând că este vorba chiar de o neînțelegere propriu zisă între frați, adică între Românii din vechiul regat și cei din Ardeal sau Basarabia.

Dar sărbătorile naționale vin cu nestăvilită putere ca să ne arate că noi am fost și suntem pururea unul și același neam românesc, și că certurile dintre partidele politice nu pot atinge unitatea noastră națională. Ci acestea pornesc tocmai din grija de a întări această unitate, deși ele uneori își cam trec măsura, — și noi suntem datori ca să le cumpănim din când în când.

Astfel, la 3/15 Mai, din anul acesta, s'au împlinit 74 de ani de când a fost revoluția Românilor din Ardeal, pe câmpia libertății de la Blaj, în 1848, pentru a scutura jugul maghiar. Această revoluție nu le-a izbândit. Dar le mai rămânea o nădejde și un vis, ca un drum spre mântuire. Acest vis era dorul de a se uni cu Țara, de a fi una cu frașii din vechiul Regat. Căci numai în această unire vedeau ei adevărata lor mântuire.

Iar la 10/23 Mai a fost împătrită sărbătoare. Zece Mai înseamnă venirea pentru întâia oară în România a fostului prinț și rege Carol, la 1866. Apoi această zi este aceea din 1877 când România a rupt legăturile cu Turcia, și s'a proclamat neatârnată. În al treilea rând, la 10 Mai 1881 Prințul Carol s'a încoronat ca rege. Și în sfârșit, la 10 Mai 1919 s'a praznuit unirea tuturor Românilor. Dar în toate aceste

patru sărbători noi am fost unul și același neam. Să luăm anii 1877—1878, când Românii de dincolo de Carpați au făcut războiul pentru a scutura jugul turcesc. Acest război le-a fost norocos. Dar mulțumitu-s'au ei oare cu aceasta? Nu, ci le mai rămânea o mare grija pentru ca libertatea lor să fie deplină. Era grija frașilor din Ardeal și Basarabia și Bucovina, cari erau încă sub jugul streinilor. Și liniște nu putea fi pentru cei din România liberă până ce și acești frați nu erau una cu ei. Căci numai avându și pe toți frașii săi laolaltă, sub același steag, fara putea privi cu încredere în viitor. De aceea toată creșterea Românilor din vechiul Regat a fost pentru unire. Și de aceea 10 Mai a dobândit acum a patra însemnare, adică aceea a unirii tuturor Românilor.

Iată cece trebuie să învățăm din sărbătorile naționale. Noi am fost și suntem pururea același neam românesc, fie că inima noastră a bătut în Ardeal, fie că ea a bătut în vechiul regat, în Bucovina sau Basarabia. Iar certurile dintre partidele politice de acum, nu ating și nu trebuie să atingă unitatea noastră națională.

Și mai trebuie să învățăm încă un lucru. Unirea noastră ne-a fost dată de Dumnezeu cu un țel. Noi trebuie să pornim acum la o mare și cinstită muncă, pentru a face din nația noastră una din cele mai bogate și mai luminate nații de pe acest pământ.

MARIN ȘTEFĂNESCU
Profesor la Universitatea din Cluj

APOI VEZI...

de GHEORGHE COȘBUC

„Câte fete mândre 'n sat
Toate în cu tine —
Zic și eu! Și nu i păcat,
Ele știu mai bine.
Când încep și eu să joc
Intră junghiu în fete
Și s'oprește drumeții 'n loc:
Asta-i, joc, băte
Voi săriți ca un ileu
Ici e șes, ici groapă —
Apoi vezi! Frumoasa eu,
Voi pe câte-o șchioapă.

Iar la plug de oi vrea, apoi,
Să mă las pe coarne,
Brazda mea nici patru boi
Nu pot s'o răstoarne.
Eu din umeri scot un car
Până'n dealul mare,

Mut o piatră de hotar...
Ce vi-e de mirare?
Vouă și un butuc vi e greu
Eu ridic o bărnă —
Apoi vezi! Pe mândra eu,
Voi pe câte-o cărnă!
Beau și eu, și joc, și arăt
Că mi-e lumea dragă,
Dar ca voi eu nu mă 'nbat
Săptămâna 'ntregă.
Ce-mi tot cântă de boi și bani?
I-am găsit eu gata?
N'aveam cai acu cinei ani
Și-a făcut o tata?
Palmele că-mi ard mereu,
Capul, că mi e moară —
Apoi vezi! Pe mândra eu
Voi pe câte-o chioară.

Zilele acestea s'a inaugurat la casa poetului Gheorghe Coșbuc o placă cu inscripția: „Aici s'a născut fericitul Gheorghe Coșbuc, Poetul țaranimei, Marele maestru al graiului românesc“.

În satul Hordone unde s'a născut poetul și în Năsăud, a fost o înălțătoare manifestație în cinstea cântărețului mort înainte de a-și vedea împlinit visul: Unirea tuturor Românilor.

PRIN TARGURI

În țara noastră sunt multe târguri atât de dărăpănate atât de murdare încât nu poți să nu te prindă mila de acei oameni cari le locuiesc.

Mai cu samă în nordul Moldovei și Basarabia aceste târguri se întrec unele pe altele în urățenia lor.

Dela poarta principală de cum intri, prăvăliile cu geamuri murdare prin cari se zăresc fel de fel de mărfuri amestecate și neșterse de colb de o lună ori două, se înșiră pe două rânduri cu streșințele aplecate, cu zidurile cojite și stropite cu glod.

Pe ici pe colo, câte un câine flămând și plin de râe, doarme adânc de parcă e mort de mult.

În ușa fiecărei prăvălii un evreu mai tânăr ori mai bătrân, îmbrăcat într'un fel de haină lângă, roasă la mânici, roasă în coate, și plină de lip — pânzește la cei cari trec și nu uită nici odată să-i poțtească înăuntru, ori să-i întrebe ce au de vânzare.

De între și vrei să cumperi ceva, vei fi servit cu bună voiață, dar marfa vei primi o neîmpachetată. Și dacă marfa va fi stambă va miroși a scrubie, iar cealaltă mărfuri vor purta toate mirosuri una dela alta, căci nu se face deosebire între ele și mai cu samă în felul în care

ești servit. Așa de exemplu, dacă se va fi întâmplat ca negustorul să fi vândut cu două minute mai înainte, var ori ulei de rapiță, vine fără să și șteargă mâinile, și-ți servește mășline ori zahar.

Dacă se întâmplă să mai deschizi vre-o ușă din fundul dușeniei, te va înăbuși o putoare nemaipomenită, și vei zări o mulțime de copii murdari și sdrențaroși...

Dar dela un capăt și până la altul, numai și numai evrei.

Într'îți vine a crede că sunt săraci lipiți pământului, căci nu ți închipui cum s'ar putea să aibă cu ce și totuși să trăiască în halul acesta.

Apoi dacă te nimeriești într'o zi de iarmaroc, poți vedea câți bani se scurg în teșgebelele acestor târguri.

Și dacă vei lua parte la vre-o afacere ce se pune la cale între doi evrei, te vei mira cu câtă ușurință vorbesc de sute de mii de lei.

Și abia atunci îți vei da samă că acești evrei nu sunt săraci, dar indemnul lor pentru economie e atât de pătimaș încât își uită și de curățenie și de tot și nu să gândească decât numai și numai la bani, să adune și iar să adune cât mai mulți.

Gustul pentru frumos la ei nici nu este, căci altfel nu

s'ar putea înțelege cum nu și ridică o casă nouă, cum nu și face un raft mai curat.

Iar când au adunat o sumă mai mare de bani se mută într'un oraș mai departe, ori pleacă într'o țară străină, și nu lăsa în urmă nimic altceva decât locuința dărăpănată. și pe alții care vor face la fel.

Ar fi nevoie de o educație în această privință și de un control sanitar sever, care să le impună mai multă curățenie, căci e păcat ca aceste târguri în care se scurge atâta bogăție, să semene cu niște hârburi a runcate pe un maidan cu gunoae.

Ar trebui de luat exemplu dela satele noastre cari deși cu mai puține mijloace sunt totuși, atât de curate și casele văruite proaspăt totdeauna.

G. TALAZ

SFATURI

Oprirea sângelui la tăieturi. Un mijloc ușor și dovedit bun pentru a opri curgerea sângelui din rană e și apa căldă se poate de caldă, nu însă ferbinte, ca să ne opărim. Pe rana sângerândă punem o cârpă curată muiată în apă cât mai caldă sau legăm strâns rana cu o cârpă curată și ținem partea rănită în apă caldă.

Îngrijirea vacilor cu lapte. Aerul din grejd să fie totdeauna curat. Grajdul să fie luminos. Curăță vacile în fiecare zi. Grajdul să fie totdeauna curat și sbicit. În el să nu fie nici prea cald, dar nici prea rece. Grajdul să fie spațios, pentru că vitele să nu stea îngheșuite. Vacile cu lapte să facă în fiecare zi mișcare în curte. Poartă te frumos cu ele. Dă-le hrană bună.

Urmând acestor sfaturi, vei avea vaci frumoase, cari dau lapte bun și mult și aduc și un venit frumos.

Îngrijirea cismelor și a ghetelor. E deasă plângerea, că cismele și ghetetele (păpuții), mai ales acum, lasă să treacă apa prin piele, așa că simțim mereu umezeală la picioare. Urmarea e, că răcim ușor. Pentru a scăpa de necazul acesta, ungem la ghetetele nouă talpa cu ulei de în căldicel și o ținem la soare, ca să se tragă bine în piele. Iar pielea de deasupra o frecăm cu ulei de ricin (se capătă în farmacie-drogherie), de mai de multe ori, dar nu cu mult pentru că pielea să nu se facă strălucitoare. Căci rămânând ulei de deasupra, el nu intră în piele și aceasta acoperindu-se cu praț, capătă o culoare ce nușie urată.

DIN ISTORIA NEAMULUI ROMÂNESC

BOERII

Poporul român a fost de la începutul istoriei lui în curs de multe veacuri un *popor de boeri*, adică de oameni liberi. Ca pretutindeni în toată societatea omenescă, și la noi s'au ridicat cu timpul oameni deasupra celorlalți, deosebindu se prin avere, virtute ostășească, cinstire deosebită domnească sau altminteri. Aceasta nu însemna însă, la început, subjugarea poporului.

Din cele scrise anul trecut despre *ceneji* din Transilvania s'a văzut, că Românii își aveau conducătorii lor, cari erau în timp de pace judecători, în timp de război căpitani. Acești *ceneji* se bucurau de oarecari drepturi și venituri: ei țineau moara și crâșma satului, fiecare locuitor din *ceneja* lui, îi lucra 3 zile pe an, — muncă, care era în locul lefii (salarului), care nu se plătea atunci, mai primeau și unele daruri la Crăciun și la Paști.

Acești *ceneji* erau leșiți din sânul poporului și deosebirea între ei și ceilalți popor era cât se poate de mică. Numai întemeindu-se principatele Munteniei și Moldovei, iar Transilvania ajungând sub ocărmuirea regelui Ungariei, se schimbă raportul acesta, *ceneji* fiind să capete tot mai multe drepturi asupra poporului, în Transilvania contopindu se în așa numită nobilime cu drept feudal, adică cu drept de iobăgie pe țărani.

În cele două principate române libere s'a format după întemeierea lor un strat de boeri mai mari, alcătuit din sfetnici și slujbași domnitorilor și urmașii lor, dacă aveau moșii mai mari, dărute lor din pământul statului, care era socotit al Domnitorului. Dar pentru aceea toți proprietarii liberi de pământ erau socotiți și chiar numiți în multe documente *boeri*, ca trațecă mai aveau și alte numiri. Proprietarii mai mari sau mai mici de pământ chemați a maritor. Ia o hotărnicie (statorirea marginelor) unei moșii se numeau *meghiuși* (mărginași), în Muntenia le ziceau *moșneni*, nume rămas până în ziua de azi, în Moldova *răzeși*, în Transilvania, în județul Făgărașului, *boeri*, în al Hunedoarei *nemși*. În veacurile din urmă, numele de *boer* s'a păstrat mai mult pentru cei ce aveau o slujbă, obiceiul păstrat în limbă până în ziua de azi, căci țaranul numește și acum pe funcționarii mai mari boer. E interesant de

văzut, cum urmașii unor boeri mari slujbași ajung cu timpul iară plugarii simpli, și aceia în urma împărțirii tot mai de a moșiei sau în urma unor cazuri date peste ei. Acești boeri mici sunt numiți și *mazili*, nu era rar cazul, că dintre urmașii aceleiași familii, unii erau fie în ranguri înalte, alții țărani. La început, toți proprietarii pământ, mari și mici, trăiau ucelaș fel, toți socotindu-se egali în drepturi și datorii. Mai târziu însă, lăcomia celor mari, apintrarea în ceata lor a Grecii și pripășiți pe pământul românesc, din sudul și estul Carpaților, săpat o pradăstie tot mai mare între boeri și țărani, această lăcomie în număr tot mai mare iobăgii.

În Transilvania, *ceneji* și urmașii români rămași multă vreme și după ce au ajuns sub regii Ungariei cel puțin că parte a drepturilor lor, încep se contopească în boerimea de gurească cu alcătuire feudală, adică cu drept de iobăgie pe țaranelor. Ceice nu se supunea formelor de a-și părași legea vechi românească și de a cere întărirea drepturilor lor veche românești de la regii Ungariei, după o împotrivire îndelungată și îndârjită, un fel de primari simpli și cad apoi în iobăgie, al cărei greu îl duc împreună cu ceilalți țărani români, foști și ei liberi. Boerii din Transilvania purtau numele latinesc *nobil*, nume care nu li se poveria, căci întreaga istoria lor, un șir de fapte *nenobile*, ei căutând totdeauna să se scape de orice îndatoriri față de țară și să trăiască numai din sudoarea muncii țaranului. Nobilii mai mari din Transilvania au căutat, după ce țara aceasta ajuns sub stăpânirea Austriei, și numiri deosebite: *baroni* și *conți* (grați).

Pe pământul Românesc de astăzi nu mai există deosebire de boer, nobil, țaran, muncitor, toți având drepturi și datorii egale. Egalitatea aceasta întemeiată în constituția țării noastre se va întări însă numai când clasa țărănească se va ridca mai mult prin cultura, care o înainta de toate școala, cartea.

Victor Lazăr

Citiți „Cultura Poporului“

FOIȚA GAZETEI „CULTURA POPORULUI“

Smărăndița

Lelca Maria și Ioana lui Tudor s'au întâlnit la fântână.

Au umplut donițele cu apă — și foarte grăbite, au pornit pe aceiași cărare, prin livada de pomi a primarului.

Soarele e la prânzisor și o lumină albă ca de var să revarsă pretutindeni, tășnind și în umbrele cele mai dese.

Câte-un picur de rouă, nevăzut încă de soare, atârână, ici, colo, de vârful frunzelor, albastri și strălucitor, tremurând de pare un diamant lăsat din cer pe-un fir de borangic...

Din una în alta, cele două gospodine s'au îndemnat la vorbă. Noroc de pârleazul din fundul

grădinii... aici trebuie să se despartă, dar până trece Lelca Maria dincolo, tot mai e timp să schimbe câteva cuvinte...

— Da nu știți dragă, ce batae a fost ieri la horă!...

— Iacă n'am fost Ioană, imi pare rău, ia-mi spune și mie!

— Apoi tot boala cea de Smărăndița e de vină.

— Cum?...
— S'au bătut flăcăii, iar pentru dansa.

— Cum Ioană?
— Iaca bine, că sunt proști, tare proști, parcă nu mai sunt fete.

— Ca Smărăndița!... de!
— Ia lasă mă Lelcă Marie, că

prea o duceți, și-o aduceți cu Smărăndița asta... Sărăcută... să răcută... frumoasă?... de... nu-i urată.

— Da se bat flăcăii dela ea? se bat, n'ai ce le face, că știu ei pentru ce se bat.

— Să bat că sunt proști, asta e.

— Și cine-a fost mai tare, eri la horă?

— Cine? Pintilii, căpcăunul cela, de face zarvă totdeauna, da, vrednic băet n'am ce zice...

— Ei vezi? Pintilii. Nu ți spuneam eu că Pintilii are gânduri bune pentru ea.

— Hai că vrea numai să-și bată joc?!

— Asta s'o crezi tu, Ioană.

— Cum o lua o fă Marie, când nu are nici un țol de așternut pe pat.

— Nu cunoști pe Smărăndița Ioană. Fata frumoasă și harnică.

— Tot ți dai cu harnică, harnică, unde i harnicia, mă rog?

Fata asta e totdeauna trează muncește pentru mama ei bol-

navă și pentru cei doi frați mici. Tot sprijinul casei este numai ea. Și în casa lor, săracă, cum sunt, e curat, cum rar se mai poate vedea.

— Lelcă Marie, fata asta umbilă cu farmazonii, dar o să-i cadă descântecule tot pe capul ei. Tot satul, până și dumneata, tot, Smărăndița, Smărăndița, numai de ea se vorbește...

Bărbatul Ioanei, se ridică pe zăplazul ce le desparte casa de grădina primarului și strigă:

— Da vină cu apa femeie!... v'ați pus la ciorobăială? arde ciauul pe foc...

Cele două femei își urmează sfatul...

— Fata mea nici nu se compare cu Smărăndița.

— Aaa! Anuța? Fată bună, la ce să se compare.

— Și crezi că n'o țabește Pintilii?

— Știu eu

— Și crezi că Smărăndița se mărită?

— Să mărită, Ioană, să mărită!
— Cu Pintilii?
— Da bine!

— Ești nebună Lelcă Marie.
— Să mărită, Ioană, să mărită!

— Tărătura ceia, hai, cu un flăcău frumos și cel mai bogat din sat?

— Și Smărăndița, cea mai frumoasă și cea mai vrednică din sat.

— Ia mai las-o Lelcă Marie că sunt tare grăbită.

— Și eu sunt tare grăbită Ioană.

Soarele s'a înălțat la prânz cel mare. E cald și aerul e plin de mireme.

Pe altă uliță se vorbește iar, de bataia dela horă și de Smărăndița.

MACIEȘ

Abonați-vă la Ziarul „CULTURA POPORULUI“, care iese săptămânal.

APEL

către

Domnii Primari ai comunelor rurale din România-Mare

Când am pornit la 1 Maiu anul trecut gazeta noastră, am făcut-o din râvna de-a da în mâna cititorilor dela sate o foaie, care ferindu se de orice învrăjbire între frați să fie numai o lumină pentru oamenii noștri dela sate. Lucrul acesta l-a înțeles și Onoratul ministru de interne, care a dispus abonarea foi decâtre Primăriile rurale.

La 1 Maiu acum trecut s'a împlinit anul, de când apare foaia trimisă regulat și Primăriilor. Multe din acestea nu au trimis nici taxa de abonament în sumă de șasezeci de lei pentru anul întâiu. Veste despre scumpirea hârtiei și a tiparului e cunoscută și în satele noastre. De aceea rugăm încodată pe Domnii Primari, ca urmând îndemnul Domnului Ministru de Interne și datoriei de-a plăti abonamentul pe anul trecut, să trimită cât mai curând modesta sumă de șasezeci de lei, pentru a putea face față și noi cheltuelilor împreunate cu tipărirea foi și cealaltă muncă, pe care o desfășurăm întru ridicarea culturală a neamului nostru.

Domnii Primari să nu uite, că prietenul cel mai bun al omului e o carte sau o foaie bună. Ce poate fi mai frumoasă și mai folositor decât să vedem pe plugarii noștri dornici de învățătură, în timpul, când așteaptă să le vie rândul la Primărie, citind lucrurile folositoare, pe cari le dă foaia noastră.

Gândul nostru e o să o facem tot mai folositoare și tot mai frumoasă, de aceea în curând vom începe să dăm și ilustrațiuni (icoane) în ea.

„Cultura Poporului“

Primejdia molipsirii dela animalele bolnave

De timpuri străvechi omul a domesticat mai multe animale, de la cari credea, că poate trage folos. Cu timpul s'a dovedit, că lângă folosul cel mare ce-l avem de la aceste animale domestice, ele ne sunt uneori și primejdiioase prin unele boale, care cari se molipsește și omul.

Una din aceste boale, care poate trece de la animale la om, e tuberculoza (ftizia) sau oftica, care sufer oamenii dealminteri fără să se fi molipsit de la animale.

De oftică sufer vacile, caii, aprile, porcii, câinii, pisicile și boarele, păsările de curte) Numai la oiaie nu s'a constatat boala aceasta până acum. De la vaci, oftica trece la om bând lapte de la vaci tuberculatoase, și așa de la capre. Animalele se molipsesc mai ales din cauza, că mănâncă la un loc. Să ne ferim deci de laptele de la vaci și capre tuberculatoase, dar și de carnea lor. Astăzi se știe, că

cel puțin cinci la sută din vaci sunt ofticoase, primejdia nu e mică dară. De la pisici, câni și găini se molipse mai ales copiii.

O altă boală de care sufer animalele și pot da și oamenilor, e anghina difterică. La vaci, boala aceasta se așează pe uger și pe canalurile de lapte din uger. Laptele, care curge mai întâi din uger, e mai molipsit cu sămânța acestei boale, de aceea e bine, ca să-l mulgem jos.

Anghina difterică se arată și la găini, chiar și la pisici, dar la aceste în gât, ca și la oameni. Tot copiii sunt mai în primejdie de-a se molipsi de la aceste animale.

O boală grozavă e cea de splină sau antraxul. Câți oameni nu au murit, fiindcă au mâncat carne de vită bolnavă de antrax sau a umblat cu piei de la astfel de vite. De aceea după lege, orice vită moartă de antrax trebuie îngropată cât mai adânc. Omul cu o rană cât de mică la

mână să se ferească de-a se atinge de ea. De altminteri otrava acestei boale se poate găsi pe orice parte a corpului vitei, chiar și pe uneltele, de cari s'ar fi atins. Astăzi se apără vitele de această boală prin injecțiuni.

Cănele, acest animal atât de credincios, e un adevărat spital de boale molipsitoare. Răia, o boală produsă de vietăți mici, îi prinde pe mulți câni, de la cari trece la om. Mai primejdios e însă cănele pentru vermi, cari sălășluiesc în el. În maț are niște vermi, cari ajung afară cu ouă. Ajungând ouăle acestea în stomacul omului, trec în ficat, plămâni, chiar creier și produc bube puroase mari, cari produc moartea. Alți viermi de la căne ajung în creierul oilor și produc căpierea. De aceea de câte ori ne atingem de câni netezându-i, să ne spălăm pe mâni și pe copii să nu-i lăsam să se joace cu ei.

Grozavă e turbarea cânilor, care trece și asupra altor animale, precum și asupra omului mușcat de un câne turbat. Orice om mușcat de câne turbat trebuie să plece numai decât la un institut antirabic (la spital), unde să i se facă injecții. Institute antirabice avem în București și în Cluj.

În carnea porcilor se găsește trichina (livtea). Mâncând astfel de carne, trichina ajunge în stomacul omului, apoi în mațe și se preface în vermele cordelat (pantlică). Carnea de la astfel de porci nu trebuie deci mâncată.

Mai sunt la animale și alte boale, cari pot trece asupra omului. Am arătat numai pe cele mai dese, de cari ne putem feri mai bine cu ajutorul curățeniei și ferindu ne pe noi, dar mai ales pe copiii noștri de o atingere prea apropiată cu animalele.

Unele boale ale vitelor lesne de vindecate

În timpul verii se întâmplă că vitele mari bovine, să mănânce căpriță sau lobodă sălbatică crudă; de asemenea să scape într-o lucernărie sau trifoiște, ori peste vară într-o popușoiște sau cositură verde, etc. și să mănânce cu lăcomie, atunci se umflă din cale afară, formându se în stomahul și mațele lor o mare cătime de gaze, cari le îngreue răsufllarea, ba chiar pot să și p'iesnească.

Bine înțeles că o bună priveghere a plugarilor poate împiedica boala numită și meteorizație; dacă însă se întâmplă această boală, atunci se întrebă înțeză mai multe mijloace ca să se scape vita.

Îndată ce se bagă de seamă

că vita e umflată, răsufllă greu, se trânteste jos, mișcă picioarele neregulat, stă cu gura căscată și îi curg balele.

Atunci îndată se iau măsuri pentru eșirea gazurilor din stomach și mațe.

Cel dintâi mijloc este a o lua la fugă cu sila și dacă se răsufllă, ori treapdă, este spre bine.

Dar se poate întâmpla să fie mai greu, atunci întrebunțăm alte mijloace.

Astfel apa sărată, apa amoniacală, apa de săpun, eter, i se toarnă pe gât cu o sticlă.

Mai apoi să și înțeză în desert cu un suvac special (troacarul), pe care însă nu-l pot aplica plugarii, deși unii țărani întrebunțeză suvarul, dar din neștiință, lucrând greșit, ating organele dinăuntru prea mult și pot periclita viața vitei.

Cu apa amoniacală, cu apa de dar, am încercat cu folos, dar trebuie să ai la îndemână, ceiace pe la țară nu se poate găsi. Saramura e lesne de făcut, precum și apa săpunată.

Un leac din cele mai bune contra meteorizației în cazurile arătate mai sus este petrolul sau gazul de luminat, care se poate găsi la îndemână ori unde, chiar la țară.

Îndată ce se ivește cazul, i se dă vitei să bea petrol, pus într-o sticlă cu gât care i se toarnă cu sila.

Cătimea de petrol, pentru o vită mare este de a treia sau a cincea parte dintr'un litru (chilogram) după starea umflăturii, amestecându se petrolul cu 2 pahare de apă; și, după ce se tulbură sticla, se toarnă vitei pe gât.

Totodată înainte de a i se da vitei de băut, i se aplică un căluș în gură, format dintr'un băț curățit, lung de 25—30 centimetri și gros de 3—4 centimetri, legat cu o stoaară de falca de deasupra.

În același timp, se freacă vita cu un șumuiag de iarbă uscată sau pae peste bårdăhan, în partea ne umflată și cât mai apăsă.

Îndată se și simte o mișcare în stomah și eșirea gazurilor (vânturi), p'auă când la urmă țipește balga subțire, eșind repede.

Acest mijloc se poate întrebunța chiar la vacile însărcinate, fără nici un inconvenient, adică fără să fie expuse la stărpit.

Dacă se întâmplă că prima doză să nu producă rezultatul așteptat, ceiace rar se întâmplă, să dă vitei încă o doză, cum s'a arătat mai sus.

G. I. Cardaș
Profesor agronom

Care-i mai mare

Mergând printr'un codru, se 'ntâlnește țiganul cu trei drumeți.

— Bună ziua, măi Turcule cu limba neagra! zic ei.

— Mulțumesc d-tale! răspunse țiganul umflat în pene, că i-a zis Turc. Dar cei trei drumeți se operesc atunci și-l întrebă:

— Bine, măi țigane, noi suntem trei de toți: soarele, gerul și vântul. Toți trei ț-am dat bună-ziuă; dar tu numai unuia i-ai mulțumit. Cui a-nume i-ai mulțumit, bre?

Țiganul își dă caciuța mai cu spărtura pe vârful capului, se scarpina la ceafă de vre-o trei ori și întrebă:

— Hă... vrea să zică tu-mi ești soarele, tu-mi ești gerul, și tu-mi ești vântul...

Apoi ție vântule ț-am răspuns, mânca-te-ar gerul și soarele!..

— Cum așa, măi țigane? se răstesc ceilalți doi drumeți, supărați.

— Hei! D'apoi tu soare-dogoare, poți să arzi cât de tare, pielea mea habar n'are... cum adia puțineluz vântul, mi-e mi-i răcoare. Și tu frigule-gerule, poți să pocnești vreascurile... Numai vântul să nu bată, și nici nu mi pasă de pliscul tău!..

Țiganul avea dreptate.

DUMITRU FURTUNA

Câți oameni au murit în războiu

Războiul cel mare a ținut 1623 de zile. Toate popoarele cari au luat parte la războiu au perdut la oaltă atâtea oameni că pe fiecare minută din cele 1623 de zile se vin câte 5 morți. S'a socotit că au murit cu totul în războiu 12 milioane de oameni — militari, afară de civili. Dar cu toate acestea pierderi, statistica arată că neamul omenesc n'a mai scăzut, ci din potrivă s'a mai sporit, căci la sfârșitul anului trecut pământul nostru a avut un miliard și opt sute milioane de oameni, iar acum zece ani avea numai un miliard și șase sute de milioane.

FOIȚA ZIARULUI „CULTURA POPORULUI“

Viteaza fecioară dela Jiu

Deschizând cartea trecutului, gănim mai la fiecare pas ale virtuți ale neamului nostru. Trăbătând adâncul veacurilor, sim blândețea firească a Romanului alături de curajul său ră seamăn. Niciodată însă, Romanul n'a fost mai neasemuit cu curaj și îndrăzneală ca în apele când și-a apărat brazda, forul, țara lui, de cotropirea răsmașă.

Vitejia ostașului a strălucit deauna alături de frea aleasă femeiei române, care a îmbrăștat, atât zilele de bucurie, cât și pe cele de primejdie în vrășăia celor d'un neam cu ea. În cartea neamului nostru aflăm numeroase pilde în cari, deseori, femeile au dat dovadă de același curaj în fața dușmanului, ca și bărbații.

Cu prilejul războiului pentru unitatea națională, femeile române au dovedit cu prisosință că aceste virtuți strămoșești trăiesc tot așa de viu, ca și n trecut, în firea neamului nostru.

O pildă nepieritoare pentru urmași, va rămâne tânăra fecioară din Gorj, Ecaterina Teodoroiu, care a reînviat amintirea minunatei fete de la Cozia, din timpul lui Vlad Tepeș.

Această vitează Româncă avea numai 18 ani, când s'a început războiul pentru întregirea neamului. Împinsă de un puternic imbold patriotic, se alătură ca cercetașă la trupele române ce luptau în munții Gorjului. În luptele de pe valea Jiului i se prăpădiră doi frați. De acum, se hotărâ să-l înlocuiască ea. Înfruntând toate greutățile răbo-

iului, luptând alături cu ostașii regimentului 18 „Gorj“, la Brătina, Peșteana și alte localități. În retragere, între Răcari și Filiași, fu greu rănită de o schiță de obuz și evacuată în Moldova. După o zăcere de mai multe luni, se vindecă. Cu o pornire minunată, ea își închină tot timpul îngrijirii bolnavilor de tifos exantimatic. Pentru vitejia pe care o dovedise în cursul luptelor de la Jiu, M. S. Regele îi dete în chip onorific gradul de sublocotenent în regimentul 43/59, decorând o cu „Virtutea militară“.

Reînceptându se luptele pentru liberarea țării de sub vrăjmași, sufletul ei viteaz o mână din nou pe front. Cuminte și așezată, îngrijind de plutonul său ca o soră, Ecaterina Teodoroiu se băcura de respectul și iubirea tuturor. Curajul ei turna în sufletele soldaților o vigoare și o încredere neînchipuită. Pretutindeni, ea era în fruntea vitejilor săi. Cu fapta și cu vorba,

inflăcără pe cei ce o urmau, încercându se într'însa ca într'o sfântă, în fața căreia, gloanțele și șrapnele se topiau.

În noaptea de 23 August, 1917, viteaza de la Jiu fu răpusă de gloanțele vrăjmașe, îmbărbătând cu jertfirea sa pe cei ce aveau să-i răsbune moartea. Această viață pusă în slujba patriei cu o pornire neasemuită, se stinse într'o clipă, spre desnădejdea tuturor acelora ce se desprinseseră s'o vadă alături de ei și în fruntea lor. Gloanțele dușmane i-au fulgerat pieptul sub care cloctia simțiminte atât de înălțătoare. Ochiul ei scânteietori de vioiciune au fost închși pentru vecie.

Acum, ea odhnește somnul de veci între fagii verzi de la „Poenile“, în jud. Pătna, unde soldații plutonului său i au săpat mormântul, lăsând o în straja crucei albe, ce simbolizează sacrificiul femeiei române pe altarul neamului.

Amintirea Ecaterinei Teodo-

roiu intrupează jertfa tuturor femeilor române, cari, ca mame, soți și surori, și au trimis: fiii, soții și frații, spre a și vărsa sângele pentru țară; iar ca surori de caritate au stat de veghe la patul răniților și muribunzilor, revărsând alinarea și iubirea lor în sufletele chinuite de ddrere și dor, ale celor suferinzi.

Răbdarea și jertfa femeilor române: sunt vrednice de cea mai înaltă admirație. Iubirea și uitarea lor de sine: au dat ostașilor noștri acea tărie care a lfrânt pe dușman.

Virtuțile neamului românesc sunt chezașia viitorului strălucit pe care soarta l-a hărăzit poporului nostru. Datoria fiecărui bun român e: să lupte ca ele să nu fie năruite, n'nicite, de furtuna rătăcirii ce pare a se fi abătut asupra omenirii.

Răspândiți Cultura Poporului

INTÂMBLĂRILE SĂPTĂMĂNEI

Din țară

Ziuă Eroilor s'a serbat și în Cluj într'un mod, care a fost demn de însemnată-tatea ei. Toate școalele, autoritățile și un public mare a eșit, după serviciul divin serbat în biserici, la cimitir, unde s'a făcut un parastas pentru odihna sufletelor celor ce ne-au adus desrobirea și unitatea națională.

După ameză, „Cultura Poporului” a avut o șezătoare deschisă printr'o caldă vorbire a președintelui ei, d. profesor universitar Marin Ștefănescu. Au urmat frumoase cântări și declamări.

Boală Principesei Elisabeta. Două buletine medicale sosite din Atena 1 la ora 11 noaptea și altul la ora 5 dim. arată că starea Principesei Elisabeta merge spre ameliorare.

Liga mamelor din capitala Greciei, a organizat rugăciuni pentru însănătoșirea Principesei, până și în cele mai îndepărtate unghiuri ale țării.

Eroii dela Mărășești. S'a hotărât, ca osămintele celor peste treizeci de mii de eroi români cari au căzut în luptele dela Mărășești pentru Unitatea națională a tuturor Românilor, să fie strănse de prin mormintele risipite prin văi și pe dealuri și așezate spre odihnă veșnică în două mari cimitire frumoase.

Intinderea sămănturilor. După raporturile primite la ministerul agriculturii, cu grâu de toamnă sunt sămăntate 1,920.731 hectare cu secară 185.422 ha. cu orz 103.735 ha. Sămăntături de primăvară sunt 230.209 ha. grâu, 10.779 ha. secară, 834.457 ha, orz și 512.466 sa ovăz.

Darul Brăilei. Reprezentanții orașului și jud. au lansat un inimos apel către populațiune, invitând-o să contribuie bănește spre a se oferi în numele Brăilei un dar, Principesei Marioara, la nunta Sa cu regele Alexandru al Jugoslaviei.

Cunoscând îndeajuns sentimentele de adâncă și nețărmurită dragoste pe cari toți cei ce simt românește le poartă familiei noastre regale n'ar fi mai trebuit să amintim plăcuta datorie pe care o avem cu prilejul acestui fericit eveniment.

Ne amenință luna. Un astronom englez încearcă să speire lumea cu luna. El spune a-nume, că luna nu se mai învârtește în jurul pământului pe vechiul ei drum, ci a început să o ia razna cu o grabă, care nu e bine. Ea aleargă atât de iute, încât nu ar fi m'rare, dacă ni-ar cădea în cap făcându-ne turtă cu pământ cu tot. Sperăm însă că legile lăsate de D-zeu, după care se face învârtirea lunei nu se pot schimba fără voia lui și că Englezului nostru cine știe ce i-s'a năzărit uitându-se prin telescop (ochianul cel mare) la lună. Au fost destui și până acum cari au prorocit sfârșitul lumii mai ales din cauza răutății oamenilor, dar pentru aceea tot nu am ajuns la coada veacului.

Guvernul român a oprit intrarea în țară a tuturor publicațiilor dela Budapesta după cum și publicațiile românești sunt oprite în Ungaria.

Cum umblă vremea? În toată țara este vreme potrivită și făgăduitoare de un an îmbelșugat. După receala din săptămânile trecute acum a dat vreme caldă cu ploți potrivite. Ploți au căzut din belșug în toată țara, iar „ploaia din Maiu aduce măliu” și belșug. Sămăntăturile, viile și fânățele merg bine.

Elevele, elevii și însoțitorii lor, cu ocazia concursului școlar al soc. „Tinerimea Română” se bucură de călătoria gratuită dela orice stație la București și înapoi între 28 Mai și 6 Iunie.

D-l I. Brătianu, primul ministru român, va pleca dela Genova la Paris, unde va stăruie în comisiunea de reparațiuni asupra drepturilor României la despăgubiri.

După rapoartele primite la Ministerul de agricultură, situația suprafețelor însămăntate se prezintă astfel: 1.920.073 ha. grâu de toamnă din care 737.057 ha. în noile teritorii; 185.422 ha. secară, din care 63.558 ha. în noile teritorii, 103.735 ha. orz, 4734 ha. rapiță.

Sămăntăturile de primăvară până la 15 Aprile s'au făcut pe următoarele iețe: 230.269 ha. grâu, 10.779 ha. secară, 833.457 ha. orz, 512.466 ha. ovăz. Sămăntăturile de porumb sunt încă în curs.

În ziua de 31 Mai a. c. va avea loc la București un congres general al preoților din întreaga țară.

Se vor discuta în acest congres clarificarea situației preoților văduvi și înființarea unei asociații generale a clerului de mir ortodox din România Mare.

Salutul dapelului. Este o înaltă datorie a fiecărui cetățean ca la solemnități oficiale, dehlări sau alte ocazii, când participă și armata, să se descopere fiecare înaintea drapelului și să i-se dea onorul convenit. Publicul este avizat, că neglijarea salutului în fața drapelului, chiar dacă ea nu este intenționată, provoacă o impresie rea și jigneste sentimentul venerațiunii unui simbol al vitejiei și apărării naționale.

Stabilirea frontierei româno-maghiare. Comisiunea interaliată care lucrează la stabilirea frontierei româno-ungară, a terminat cu examinarea cartografică a liniei de graniță. Luând informațiuni precise asupra fiecărei comune din acea linie, comisiunea a ținut seama de considerațiile etnografice strategice și economice la stabilirea frontierei. Zilele acestea urmează să înceapă fixarea liniei pe teren și punerea primei pietre de hotar se va face cu o solemnitate la care vor asista pe lângă membrii comisiunii interaliată și reprezentanți ai guvernelor român și ungar.

Reducerea tarifului poștal la cărți și imprimare. La ministerul de comerț s'a întrunit comisiunea compusă dintr'un delegat al poștelor, d. C. Sietea, delegatul librarilor și al editorilor, inspector general Valeanu și președintele societății scriitorilor români, care s'a ocupat cu modificarea tarifului poștal la cărți și imprimate. Comisiunea a redus actualul tarif cu 50 la sută și a luat mai multe dispozițiuni în ce privește transportul cărților, astfel pentru zece kilograme se va plăti patru lei.

Ca statul să nu păgubească — aceasta a fost părerea comisiunei — în urma reducerii admise, s'a decis în același timp sporirea taxelor poștale la scrisorile închise închise, care vor fi de un leu. Noul tarif poștal va intra în vigoare imediat ce va trece prin consiliul de ministri.

De peste hotare

Români aflați în închisorile dela Budapesta. În ziarul „Universul” se vestește că în închisorile din Budapesta se află încă 85 cetățeni români arestați pentru lipsă de acte.

Impotriva injurărilor. În orașul italian Verona s'a format un comitet, care și-a pus de gând să lupte contra injurărilor și a tuturor cuvintelor necuviincioase. Oamenii de omenie de acolo au constatat, că străinii, cari vin pe-acolo, vestesc în lumea întreagă despre Italieni, că sunt lipsiți de cultură întrebându-se astfel de vorbe.

Trebuie să știm, că Italienii nu au vorbe atât de spurcate în injurători, cum au Românii țigăniți, cari sunt tot cu ele în gură. De alminteri străinii, cari ne înțeleg limba, se miră mult de lipsa de creștere a Românilor, cari injură des și scârbos. Ar trebui ca și la noi, preoții și învățătorii, dar mai ales părinții să facă totul pentru îndreptarea acestui rău, care e și păcat. dar ne face de rușine și neamul.

Rusia pradă mizeriei. Rakovsky a declarat ziaristiilor din Genova, că dacă atitudinea Rusiei ar avea ca urmare izolarea ei, atunci Rakovsky prevede că toată lumea va cădea pradă mizeriei.

Neliniste în Macedonia. După zările croate, sârbii au distrus în Macedonia dela 1918 și până în prezent, 50 de giamii (moschii) 150 de mori și 6344 de case. Au fost condamnați la moarte și executați 1742 de oameni. Ca represuniune 132 de sate au fost rase dudu suprafața pământului. Numărul locuitorilor fugiți din Macedonia din cauza teroarei exercitată de autorităților sârbești e foarte mare. Numărul turcilor fugiți e de 55.068.

Situațiunea în Macedonia e de așa natura, încât o rascoală a populațiunii, pare de neînlaturat.

TIPOGRAFIA
„Cultura Poporului”

CLUJ—Str. Iuliu Măniu No. 6—CLUJ

Este înzestrată cu tot felul de mașini tipografice

Execută lucrări tipografice ca: Broșuri, ziare, reviste, teze, registre, circuli, afișe, convocări, cărți de vizită, bilete de nuntă ș. a.

PREȚURI IEFTINE

Banca Românească

SOCIETATE ANONYMĂ

Capital Social 160.000.000 lei

SEDIUL CENTRAL: BUCUREȘTI.

SUCURSALE:

Arad, Bălți, Brașov, Bazargic, Chișinău, Cernăuți, Constanța, Galați, Cluj, Ismail, Târgu-Mureșului, Oradea-Mare, Sibiu, Tulcea, Timișoara.

FACE ORICE OPERAȚIUNI DE BANCĂ

A APĂRUT

Drama „ARDEALUL”

Scrisă de colaboratorul nostru C. Cehan-Racoviță

În această piesă de teatru e descrisă toată viața plină de suferință a transilvanenilor. Se poate căpăta volumul trimițându-se prin mandat poștal suma de 5 lei prețul cărții; iar 2 lei în plus pentru taxa poștei, recomandat.

Banii se vor înainta d lui Const. Cehan-Racoviță, Otel New-York Cam. 17 Cluj.

Banca Centrala

Pentru industrie și Comerț s. p. a.
Cluj, Str. Regina Maria No. 6—8
(Casele proprii).

Capital social Lei 50,000,000 deplin vărsat
Secția de Bancă :: Secția de Mărfuri

FILIALE:

Sibiu, Arad, Turda, Alba-Iulia, Hațeg, Satu-Mare, Reprezentanți stabili în București, Koșice, Praga și Viena